

استفاده از جدال احسن برای اثبات مبانی قرآن در اذهان کودکان

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) با اشاره به استفاده از روش جدال احسن با کودکان، اظهار کرد: می‌توانیم با کودک جدال احسن کنیم و از همان ظرفیت کودکانه او استفاده کرده و امور پذیرفته شده در نزد کودک را مبنای اثبات پاره‌ای از مبانی قرآنی قرار دهیم.

عباس تقویان مطرح کرد:

استفاده از جدال احسن برای اثبات مبانی قرآن در اذهان کودکان

عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) با اشاره به استفاده از روش جدال احسن با کودکان، اظهار کرد: می‌توانیم با کودک جدال احسن کنیم و از همان ظرفیت کودکانه او استفاده کرده و امور پذیرفته شده در نزد کودک را مبنای اثبات پاره‌ای از مبانی قرآنی قرار دهیم.

عباس تقویان، عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع)

عباس تقویان، عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق (ع) در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، با اشاره به موضوعات گوناگون قصه‌های قرآنی گفت: ما در طبقه‌بندی قصه برای کودک و نوجوان باید دو چیز را رعایت کنیم، یکی نحوه بیان و دیگری محتوای آن است که باید بیان قصه برای کودک قابل فهم باشد؛ البته هر چند در قرآن کریم مخاطب خاصی مورد توجه نیست و همه مخاطبان در این کتاب آسمانی مورد توجه قرار گرفته‌اند، اما به عقیده مفسران و قرآن‌شناسان، آموزه‌های قرآنی باید به زبان ساده‌تر در اختیار مخاطبان قرار گیرد.

وی با بیان اینکه هم در ترجمه و هم در تفسیر باید سطوح مختلف سنی را در نظر بگیریم، افزود: امروز نیازمند قرآن‌هایی با ترجمه و تفسیرهای گروه‌های سنی مختلف هستیم، اما قبل از بحث تفسیر، به ترجمه‌های مختلف برای رده‌های سنی مختلف نیاز داریم.

نیازمند بیانی هستیم که مترجمان و مفسران باید داشته باشند

تقویان با تأکید بر توجه به محتوای قصه‌های قرآنی اظهار کرد: آنچه که باید به کودک و نوجوان انتقال یابد، محتواست. قرآن کریم از نظر اشاره به موضوعات مختلف، یک کتاب بی‌نظیر است و در آن دهها موضوع می‌بینیم که هر یک از آنها می‌تواند دستمایه یک قصه، حکمت و مثل قرار گیرد؛ از این رو ما هم در رابطه با قرآن کریم و ارائه دادن محتوای آن در بین کودکان و نوجوانان خود، نیازمند بیانی هستیم که مترجمان و مفسران باید داشته باشند.

وی در ادامه، برخی از موضوعات مورد علاقه کودکان را مورد اشاره قرار داد و تصریح کرد: کودک احترام به والدین را به خوبی متوجه می‌شود، از این رو قصه‌هایی را که در این زمینه برای کودک بیان می‌شود بسیار مفید است یا موضوعی مثل توحید و ملائکه موضوعاتی نیست که بشود در فضای ذهنی کودک به راحتی جا انداخت؛ از این رو موضوعات پیچیده را باید با حساسیت و اولویت بیشتری به دست بگیریم و برخی از موضوعات ممکن است طرحش برای کودک شبهه‌انگیز باشد.

قراردهی موضوعات اخلاقی و اجتماعی مورد علاقه کودک به شیوه هنرمندانه

وی با بیان اینکه موضوعات اخلاقی و اجتماعی مورد علاقه کودک را باید به صورت هنرمندانه در اختیار کودک قرار داد، اظهار کرد: مراجعه مستقیم فرزندان به قرآن که به طور عموم با زبان قرآن آشنا نیستند و اگر هم باشند ممکن است مراجعه مستقیم، آنها را با چالش‌هایی روبرو کند، ممکن است به صلاح نباشد؛ از این رو وظیفه قرآن‌شناسان و مفسران است که تفسیر و ترجمه خود را همراه با

بیان هنری همراه کنند و با موضوعات مناسب در اختیار مخاطبان قرار دهند.

تقویان گفت: رجوع مستقیم به قرآن کریم برای رده‌های سنی پایین سبب می‌شود که آنها نتوانند به طور مستقیم از ترجمه تحت‌اللفظی استفاده کنند. مترجمان وظیفه دارند که یک روایتگری ساده را پیش بگیرند و حقایق قرآنی را با روایتگری و قصه‌پردازی خودشان همراه کنند. این موضوع به کودک و نوجوان اختصاص ندارد و می‌تواند شامل سنین بالا هم بشود.

مترجمان قرآن، روایتگری ساده را در پیش بگیرند

این عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق(ع) در ادامه بیان کرد: اهالی ادب، هنر و علم در این راستا وظیفه‌ای دارند. در این راستا مترجم و مفسر قرآن نیز باید از ویژگی‌های گوناگونی برخوردار باشد تا بتواند پیام قرآن را به طور عموم و قصه‌های قرآنی را به طور ویژه به مخاطبان خود منتقل کند.

وی با اشاره به برخی از ویژگی‌های مترجمان و مفسران تصریح کرد: مترجم باید فهم صحیحی از قرآن داشته باشد. به زبان مبدا آشنا باشد و به زبان مقصد که زبان فارسی است، مسلط باشد و از سوی دیگر به نیازهای مخاطب در سنین مختلف اشراف داشته باشد و بتواند دست به گزینش و انتخاب بزند.

تقویان گفت: همانطور که نویسندگان در تدوین کتاب‌های قصه، موضوعات متنوعی را انتخاب و در کنار آن از ادبیات خاصی استفاده می‌کنند؛ مترجمان هم در یک رده و سطح نیستند و میزان اثرگذاری آنها متفاوت است؛ از این رو مترجمان قصه‌های قرآنی و مفسران می‌توانند با نحوه بیان خود از نحوه تأثیرگذاری متفاوت برخوردار باشند. به عنوان مثال ترجمه و تفسیری بیشتر مورد اقبال قرار می‌گیرد که وجوه هنری و جذابیت‌های محتوایی بیشتری داشته باشد.

تقویان:

همه ما به عنوان کسانی که از روش قرآن استفاده کرده و قرآن را به عنوان اسوه فکری و عملی قرار دهیم و قصه‌گویی‌ها و قصه‌پردازی‌های ما باید برای تحریک عقول و ایجاد تفکر و تدبر باشد و مخاطب به ویژه کودک و نوجوان را واردار به تفکر کنیم

دعوت به حق با سه ابزار حکمت، موعظه حسنه و جدال به احسن

وی با اشاره به آیه 125 از سوره شریفه «نحل« بیان کرد: خداوند به پیامبر خطاب می‌کند که؛ «ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بَالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ؛ [مردم را] به راه پروردگارت با حکمت و پند نیکو فراخوان و با آنان با روشی که بهتر باشد چالش ورز«. در واقع همه هدف ما دعوت به حق با سه ابزار حکمت، موعظه حسنه و جدال به احسن است. اگر این آیه را در کنار آیه «فَاقْصُصْ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ« قرار دهیم، با ممزوج کردن این دو آیه این نتیجه را می‌گیریم که خداوند می‌خواهد به پیامبر(ص) امر کند به واسطه بیان تاریخ، قصه‌ها، حکمت‌ها، مثل‌ها و سرگذشت‌های پیشینیان، مردم را وادار به تفکر کند.

وی ادامه داد: بنابراین همه ما به عنوان کسانی که از روش قرآن استفاده کرده و قرآن را به عنوان اسوه فکری و عملی قرار می‌دهیم، باید قصه‌گویی‌ها و قصه‌پردازی‌های را برای تحریک عقول و ایجاد تفکر و تدبر به کار گیریم و مخاطب به ویژه کودک و نوجوان را از این طریق وادار به تفکر کنیم.

تقویان با تأکید بر بهره‌گیری از سه ابزار بیان حکمت‌ها، عبرت‌ها و انتخاب بیان احسن و جدال به احسن تصریح کرد: باید از اصول و مبانی پذیرفته شده‌ای که در ذهن ساده و صمیمی کودک وجود دارد برای بیان واقعیات استفاده کنیم، یعنی می‌توانیم با کودک جدال به احسن کنیم و از همان ظرفیت کودکانه او استفاده کرده و امور پذیرفته شده در نزد کودک را مبنای اثبات پاره‌ای از مبانی قرآنی قرار دهیم.

بهره‌گیری از ظرفیت‌های کودکانه با استفاده از جدال به احسن

وی با اشاره به آموزش‌های معارف الهی در قالب قصه‌های قرآنی بیان کرد: به کودکان خدانشناسی، معادشناسی و معادپروری یاد دهیم، شاید کودک تصویر دوستی از معاد و زندگی آخرت نداشته باشد و این بحث با توجه به اینکه برای کودک پیچیده است، اما می‌توان از باورهای ساده اولیه‌ای که در ذهن کودک وجود دارد برای باورمند کردن نسبت به معاد استفاده کنیم.

این مدرس دانشگاه، هدف از قرآن در بیان قصه‌ها را مورد اشاره قرار داد و اظهار کرد: هدف قرآن دعوت به هدایت و حق است، از این

رو باید فرزندانمان را در مسیر هدایتگری و حق‌مداری قرار دهیم و از روش قرآن استفاده کنیم که در رأس این روش‌ها و مهمترین آنها، نقل قصه‌ها، تمثیل‌ها و حکمت‌ها است.